

Maria Àngels pòstuma

La *Revista de Girona* ha tingut el tristíssim privilegi de publicar, en el número anterior a aquest, l'únic text periodístic pòstum de Maria Àngels Anglada. El va escriure molt pocs dies abans del seu emmalaltiment sobtat, i va veure la llum el mateix dia de la seva mort: un apunt breu sobre l'escriptor del passat que més li hauria plagut de conèixer i que resultava ser Teòcrit d'Alexandria.

Aquesta última atenció de l'escriptora enllaça amb altres amb les quals ens havia distingit. Justament en el primer número d'una etapa de renovació de la revista, el 110 de 1985, ens va oferir la primícia del poema «Aiguamolls 1985», inclòs posteriorment en el volum *Columnes d'hores* (1990). Per al número 128, de 1988, ens va brindar una altra exclusiva: el text íntegre de la conferència que havia pronunciat feia poc a Girona sobre «*Les Cartes d'Itàlia* de Pla i els poetes italians». En els *Fulls de la Revista* del número 135, de 1989, hi vam poder incloure el conte inèdit «L'estilogràfica», incorporat després al volum *La daurada parmèlia i altres contes* (1991). Per a la secció «Bestiari», dels mateixos *Fulls*, va escriure expressament el poema «El lleó», publicat en el número 163 de 1994 i inclòs després en el llibre *Arietta* (1996). I encara ens va obsequiar amb «Dos poemes i una traducció sobre la barbàrie», textos inèdits que van aparèixer en els *Fulls* del número 189, de 1998.

Tot això es va convertir de sobte en història i en font de melangia quan Maria Àngels Anglada ens va deixar, el matí del dia de Sant Jordi, mentre el seu text pòstum i els seus llibres de sempre acabaven d'ocupar un lloc a les parades del carrer. Va fer sol i va ploure, aquell dia, com per donar compliment altra vegada a aquells versos que ella havia escrit, feia divuit anys justos, quan va morir Josep Pla: «La terra et deia adéu amb un gran plor / en tendres verds d'abril, la cara neta.» Aquella mateixa tarda, amb un calfred d'emoció, sengles actes convocats prèviament a Girona i a Figueres sota el signe de la literatura es van convertir espontàniament en homenatges a la seva memòria.

Maria Àngels Anglada ens deixa el llegat de la seva obra subtil, tan profunda i discreta, tan serena i tranquil·la enmig de les darreres estridències editorials. Novel·lista, assagista, poeta, la seva obra és un cas paradigmàtic d'arrelament local amb vocació universal: comença al carrer de la riera de Vic, a les closes de Vilamacolum, als estanys de Castelló d'Empúries, a l'abadia de Vilabertran, a la platja de Llançà o al cementiri de l'Escala, viatja al passat i al present de Grècia i d'Itàlia i s'obre progressivament a la guerra del Vietnam, a l'holocaust dels jueus, al drama dels armenis, a la tragèdia dels bosnis, a les grans preocupacions de l'última hora del món. Sempre amb un compromís personal, una convicció ferma i una actitud definida, però sempre amb el crit o el plany endolcits pel bàlsam d'una llàgrima lírica.

Maria Àngels Anglada ens deixa una obra sòlida, destinada a perdurar. No passarà de moda perquè mai no va estar de moda. Serà de tots els temps, tan clàssica com els models que la van inspirar. Però encara perdurarà més, en la memòria dels qui la vam conèixer, l'exemple de la seva categoria humana i de la seva estatura moral, la perfecció amb què es fonien en la seva persona la ideologia, la literatura i la vida. La mort «ha tallat abans d'hora les poncelles, / pàl·lida por de l'esclat de les roses», però ningú no podrà entelar la transparència del seu record, càlid com una sàvia i callada companyia.

PERE PUERTOLAS

Una de les últimes fotografies de Maria Àngels Anglada, presa en un acte celebrat a Figueres.

NARCÍS-JORDI ARAGÓ